

Agenda – Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr – Y Senedd

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 8 Tachwedd 2023

Amser y cyfarfod: 13.30

169(v3)

Cynhelir y cyfarfod hwn ar ffurf hybrid, gyda rhai Aelodau yn Siambr y Senedd ac eraill yn ymuno drwy gyswllt fideo.

1 Cwestiynau i'r Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol

(45 munud)

Bydd y Llywydd yn galw ar lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau heb rybudd i'r Gweinidog ar ôl Cwestiwn 2.

[Gweld y Cwestiynau](#)

2 Cwestiynau i'r Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd

(45 munud)

Bydd y Llywydd yn galw ar lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau heb rybudd i'r Gweinidog ar ôl Cwestiwn 2.

[Gweld y Cwestiynau](#)

3 Cwestiynau Amserol

(20 munud)

Gofyn i'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

[Russell George \(Sir Drefaldwyn\)](#): A wnaiff y Gweinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y sefyllfa o ran Ysbyty Athrofaol Cymru yn cyhoeddi rhybudd du ynghylch galw andwyol sylweddol a pharhaus ar wasanaethau?

Gofyn i Weinidog y Gymraeg ac Addysg

Senedd Cymru
Welsh Parliament

[Heledd Fychan \(Canol De Cymru\)](#): A wnaiff y Gweinidog ddatganiad ynglŷn â chyhoeddiad HSBC y byddant yn dod a'u gwasanaeth cwsmeriaid dros y ffôn yn y Gymraeg i ben?

4 Datganiadau 90 Eiliad

(5 munud)

5 Dadl ar adroddiad Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig – Cyllid datblygu rhanbarthol ar ôl gadael yr UE

(60 munud)

NDM8396 [Paul Davies \(Preseli Sir Benfro\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

Yn nodi adroddiad Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig, 'Cyllid datblygu rhanbarthol ar ôl gadael yr UE', a [osodwyd](#) ar 12 Medi 2023.

Noder: [Gosodwyd](#) ymateb Llywodraeth Cymru i'r adroddiad yn y Swyddfa Gyflwyno ar 31 Hydref 2023. At hynny, [cyhoeddwyd](#) ymateb Llywodraeth y DU ar 31 Hydref 2023 (Saesneg yn unig).

6 Dadl y Ceidwadwyr Cymreig – Ansawdd dŵr

(60 munud)

NDM8397 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi:

a) bod carthion a gaiff eu gollwng i ddyfroedd Cymru yn cyfrif am 25 y cant o'r holl ollyngiadau ledled Cymru a Lloegr;

b) mai yng Nghymru y mae chwech o'r 20 afon mwyaf llygredig yn y DU ledled Cymru a Lloegr; ac

c) mai gan bobl yng Nghymru y mae'r biliau dŵr ail uchaf allan o'r 11 cwmni dŵr yng Nghymru a Lloegr.

2. Yn gresynu nad yw Adroddiad Gorlifiadau Stormydd Llywodraeth Cymru, a gyhoeddwyd saith mis yn hwyr, yn cynnwys unrhyw argymhellion.

3. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

- a) gosod targedau ar Dŵr Cymru a Chyfoeth Naturiol Cymru sy'n eu rhwymo mewn cyfraith i wella gorlifiadau;
- b) cynyddu gorfodaeth a sicrhau bod dirwyon yn cael eu defnyddio i wella afonydd ac adfer cynefinoedd; ac
- c) mynd i'r afael â phibellau carthion heb drwyddedau a sicrhau eu bod yn cyrraedd y safon.

[Gorlifiadau Stormydd Cymru: adroddiad](#) (Saesneg yn unig)

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 [Lesley Griffiths \(Wrecsam\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi'r cynnydd arwyddocaol yn nifer yr afonydd sydd wedi sicrhau statws ecolegol da yng Nghymru ers 1999.
2. Yn nodi'r fframwaith cyfreithiol llym y mae cwmnïau dŵr a rheoleiddwyr yn gweithio ynddo.
3. Yn gwrthwynebu polisi Llywodraeth y DU i godi'r gofynion o ran niwtraleiddio maethynnau a fyddai'n rhoi ein hafonydd bregus mewn mwy o risg.
4. Yn nodi:
  - a) bod Llywodraeth Cymru'n cefnogi rhagor o wahanu dŵr wyneb er mwyn lleihau'r pwysau ar systemau dŵr gwastraff trwy brysuro'r defnydd o systemau rheoli llifogydd yn naturiol a systemau draenio cynaliadwy.
  - b) y bydd Llywodraeth Cymru'n defnyddio'i phwerau i sicrhau bod holl gwmnïau dŵr Cymru'n gostwng o flwyddyn i flwyddyn nifer yr achosion o lygru, gan weithio at y nod o sero, ond yn y tymor byr, eu bod yn rhoi stop ar bob achos o lygru difrifol.

Os derbynnir gwelliant 1, caiff gwelliant 2 ei ddad-ddethol.

Gwelliant 2 [Heledd Fychan \(Canol De Cymru\)](#)

Ychwanegu fel is-bwyntiau newydd ar ddiwedd pwynt 3:

sicrhau bod gan Cyfoeth Naturiol Cymru ddigon o adnoddau i'w alluogi i gyflawni ei gyfrifoldebau'n effeithiol;

rhoi mecanweithiau ar waith i atal taliadau bonws i staff gweithredol pe bai Dŵr Cymru yn methu â chyflawni ei gyfrifoldebau o ran ansawdd dŵr;

cyflymu'r gwaith o weithredu fframweithiau llywodraethu amgylcheddol cadarn yng Nghymru i sicrhau bod achosion o ddiffyg cydymffurfio yn y dyfodol yn cael sylw cyn gynted â phosibl.

7 Dadl Plaid Cymru – Gwrthdaro yn Israel a Gaza

(60 munud)

NDM8391 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn condemnio'r ymosodiadau brawychus a gyflawnwyd gan Hamas yn erbyn dinasyddion Israel ac yn galw am ryddhau gwystlon ar unwaith.
2. Yn nodi bod gan Israel ddyletswydd i sicrhau gwarchodaeth, diogelwch a lles ei dinasyddion a phoblogaeth feddianedig Palesteina.
3. Yn condemnio ymosodiadau diwahân Llywodraeth Israel ar Gaza, sydd wedi arwain at farwolaeth miloedd o bobl Palesteinaidd ddiniwed ac yn cytuno ag Ysgrifennydd Cyffredinol y Cenhedloedd Unedig na ellir cyfiawnhau cosbi pobl Palestina ar y cyd.
4. Yn galw ar y gymuned ryngwladol i:
  - a) uno i geisio sicrhau cadoediad ar unwaith i ddod â'r dioddefaint dynol i ben a chaniatáu i sefydliadau dyngarol gyrraedd y rhai mewn angen;
  - b) dwyn pwysau ar Lywodraeth Israel i roi terfyn ar y gwarchae ar Gaza sy'n mynd yn groes i gyfraith ryngwladol a hawliau dynol sylfaenol pobl Palesteina; ac
  - c) gwneud popeth o fewn ei allu i greu coridorau cymorth diogel ac ystyrlon i Lain Gaza a galluogi llwybr diogel allan o'r rhanbarth.
5. Yn sefyll mewn undod â'r cymunedau Israelaidd a Phalesteinaidd yng Nghymru yr effeithiwyd arnynt gan y gwrthdaro.
6. Yn annog y Senedd i gefnogi datrysiad dwy wladwriaeth er mwyn mynd ar drywydd heddwch parhaol yn y rhanbarth.

Cefnogwyr

[Adam Price \(Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr\)](#)

[Carolyn Thomas \(Gogledd Cymru\)](#)

[Cefin Campbell \(Canolbarth a Gorllewin Cymru\)](#)

[Delyth Jewell \(Dwyrain De Cymru\)](#)

[Heledd Fychan \(Canol De Cymru\)](#)

[Jane Dodds \(Canolbarth a Gorllewin Cymru\)](#)

[John Griffiths \(Dwyrain Casnewydd\)](#)

[Luke Fletcher \(Gorllewin De Cymru\)](#)

[Llyr Gruffydd \(Gogledd Cymru\)](#)

[Mabon ap Gwynfor \(Dwyfor Meirionnydd\)](#)

[Peredur Owen Griffiths \(Dwyrain De Cymru\)](#)

[Rhys ab Owen \(Canol De Cymru\)](#)

[Sian Gwenllian \(Arfon\)](#)

[Sioned Williams \(Gorllewin De Cymru\)](#)

Cyflwynwyd y gwelliant a ganlyn:

Gwelliant 1 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Dileu'r cyfan a rhoi yn ei le:

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn condemnio'r ymosodiadau, y trais a'r codi braw a gyflawnwyd yn ddiwahân gan Hamas yn erbyn Israel ar 7 Hydref.
2. Yn cydnabod hawl pob gwladwriaeth sofran, gan gynnwys Gwladwriaeth Israel, i amddiffyn eu hunain a'u dinasyddion.
3. Yn credu y dylid cynnal rhyfel yn unol â chyfraith ryngwladol, gan gynnwys osgoi clwyfedigion sifil.
4. Yn gresynu at golli bywydau sifiliaid a chlwyfedigion yn Israel, Gaza a'r Lan Orllewinol.

5. Yn estyn cydymdeimlad dwysaf pobl ar draws Cymru i'r rhai sydd wedi colli anwyliaid.

6. Yn cydnabod y risgiau pellach a berir gan yr argyfwng dyngarol sylweddol yn Gaza.

7. Galw am:

a) rhyddhau gwystlon;

b) atal gwrthdaro er mwyn caniatáu sefydlu coridorau dyngarol;

c) ailagor croesfan yr Rafah i alluogi sifiliaid, gwladolion tramor, gweithwyr cymorth a chyflenwadau dyngarol i groesi heb rwystr diangen;

d) i'r gymuned ryngwladol weithio gyda chynrychiolwyr Israel a Phalesteina i ddod â'r gwrthdaro i ben a thrafod setliad heddwch parhaol sy'n sicrhau diogelwch a ffyniant i bawb, yn seiliedig ar yr egwyddor datrysiad y ddwy wladwriaeth.

Cyd-gyflwynwyr

[Alun Davies \(Blaenau Gwent\)](#)

[Hefin David \(Caerffili\)](#)

Cefnogwyr

[Gareth Davies \(Dyffryn Clwyd\)](#)

8 Cyfnod Pleidleisio

9 Dadl Fer

(30 munud)

NDM8392 [Sioned Williams \(Gorllewin De Cymru\)](#)

A all gofalwyr fforddio gofalu?

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Senedd am 13.30, Dydd Mawrth, 14 Tachwedd 2023